

NATIONAL MUSEUM OF NATURAL HISTORY
Bulgarian Academy of Sciences 1, Blvd. Tsar Osvooboditel, 1000 Sofia, Bulgaria
Phone: ++359 877 089 048; e-mail: boev@nmnhs.com; zlatozarboev@gmail.com; zlatozarboev@yahoo.com

СТАНОВИЩЕ

за дисертационния труд на маг. Добромир Дамянов Добрев - докторант на задочно обучение при Биологическия факултет на Пловдивския университет „Паисий Хилендарски“, за получаване на научната и образователна степен „доктор“ по професионално направление „4.3. Биологически науки“, научна специалност „Екология“ (шифър 4.3.)

на тема: „Разпространение и екологични изисквания на белоглавия лешояд (*Gyrus fulvus* Hablitzl, 1783) в България”

от проф. д-р Златозар Боев, д. б. н., зав. отд. „Гръбначни животни” в Националния природонаучен музей при БАН. Със Заповед № Р33- 6555 от 19.12.2018 г. на Ректора на Пловдивски Университет съм определен за член на научно жури.

Лешоядите са на върха на хранителните вериги в екосистемите и като такива, числеността им в орнитоценозите е крайно ниска. Присъствието им е индикатор на здравето на природните съобщества и проучването и опазването им е с особено голям природозащитен ефект. В това отношение особеностите в разпространението и екологията на видовете имат най-голямо значение. Резултатите от разработването на дисертационния труд върху белоглавия лешояд от маг. Д. Добрев поставят на ново равнище всички по-нататъшни мерки по разселването и възстановяването на този вид в страната.

За 4 години (2014-2018) докторантът изпълни самостоятелно едно трудно, но съвсем необходимо за българската наука и природозащита, изследване. Получи важни резултати с фундаментално и приложно значение. Те ще се използват в продължаващите у нас дейности по опазването и разселването на белоглавия лешояд, а също и на други видове лешояди. Установените параметри, изисквания, темпове и тенденции в развитието на „нашата“ популация въз основа на дългосрочното му проучване са сериозен принос в изследването на този вид не само в България, но и въобще.

Публикациите му по темата са добре приети от научната общност, макар че досега маг. Д. Добрев не е успял да публикува всички свои резултати. Неговите данни значително разширяват представата ни за възможностите за по-нататъшното разпространение и за екологичните изисквания на този застрашен вид от националната ни „Червена книга“, независимо от факта, че тъкмо род *Gyrus* е най-преуспяващият и представен и до днес с най-голям брой рецентни видове от всички лешояди в света.

Като научен ръководител е важно да отбележа, че маг. Д. Добрев през целия период проявяваше изключителна самостоятелност, голям ентузиазъм и пълна отдаденост на научните си занимания – на терена и в кабинета. През трите години работи самоотвержено, ритмично и напрегнато и мога да призная, че практически не се е налагало да се намесвам в изпълнението на задачите му по това изследване. Всъщност

по тази тема той работи от 8 години и в нея е обобщил всички налични публикувани сведения за вида в България през последните 150 години – широка основа за проследяването на развитието на „нашата“ популация на белоглавия лешояд.

Четири му публикации по темата на дисертацията са от областта „Екология и опазване на екосистемите“, по която е обявена и доторантурата. Те са съавторски, но в теренната си част такова изследване е немислимо да се осъществи от сам човек. Всички са написани на английски език, три са издадени в чужбина, а една – в България (в най-реномираното българско зоологично списание с IF – *Acta zoologica bulgarica*). Използваните методики (на терен и за обработка наданните) са съвсем съвременни, адекватни и правилно подбрани.

Една забележка: Изводът: „Най-пригодните за вида местобитания в България са Източните Родопи, долината на р. Струма, части от Пирин, Централен Балкан, Врачанска планина и Източна Стара планина.“ се нуждае от уточнение, защото със същата висока степен на пригодност, макар и с по-малка площ, съгласно данните на докторанта са и Витоша, Осогово и Средните Родопи. В тях обаче, досега опити за реинтродукция на вида не са извършвани.

Предложените от автора 13 мерки за опазване на белоглавите лешояди в страната, макар и трудно осъществими в краткосрочен план, са съвсем уместни и биха гарантирали устойчивия прогрес на популацията им. Формално погледнато, те излизат от обхвата на темата, но логически произтичат от получените от изследването резултати, което повишава стойността на работата и нейното практическо значение.

Мисля, че не е нескромно да смятам, че дисертационния труд на маг. Д. Добрев издига престижа на Биологическия факултет на ПУ „Паисий Хилендарски“ и като негов научен ръководител считам, че той изцяло удовлетворява изискванията за получаване на образователната и научна степен „доктор“ (докторска програма „Екология и опазване на екосистемите“, научна специалност „екология“, шифър: 4.3.).

София, 05.01.2019 год.

Написал:

(Златозар Боев)